

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Utredning og behandling av dysfagi Barne- og ungdomsklinikken	
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Annet	Gyldig fra/til: 15.09.2026/15.09.2028	
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Barne- og ungdomsklinikken/HABU	Versjon: 3.00	
Godkjenner: Berge, Pernille Schaathun	Retningslinje	
Dok. ansvarlig: Pernille Schaathun Berge	Dok.id: D65836	

Utredning og behandling av dysfagi

Ved mistanke om dysfagi vil logoped gjøre en klinisk vurdering som innebærer kartlegging av pasientens spise- og svelgefunksjon. I samarbeid med lege vurdere om det er behov for tilleggsundersøkelser (videofluorskopi (VFSS), ØNH- vurdering (FEES /EUS)). Gi anbefalinger vedrørende tilrettelegging, konsistens og stimulering i samarbeid med spiseteamet eventuelt henvise til ernæringsfysiolog ved behov.

Fase 1 /fase 2 sengepost- Akutt intensiv /behandling

Kartlegging av spise- og svelgevansker

- Amnese tidligere spiseferdighetene
- Orofacial undersøkelse
- Laryngealfunksjon (stemme, pust, hoste)
- Klinisk observasjon av svelgefunksjon: Vanntest, måltidsobservasjon
- Firefingertesten
 - Avgjør om behov for og eventuelt henvise til instrumentell undersøkelse (VFSS, FEES/EUS)
 - Instrumentell undersøkelse VFSS / EHS

Fase 2- Behandling av spise-/svelgevansker

- Svelgestimulering (desensitisering, munnstimulering)
 - Kompensatoriske
 - tilrettelegginger i måltidet / omgivelse
 - stillingsendringer (hode, kropp)
 - mengde per munnfull, tempo på spising
 - sensoriske endring (smak, temperatur, kullsyre)
 - konsistenstilpasninger (IDDSI)
 - svelgestrategier (Mendehlsons, supra-glottis svelg)

Fase 3- Rehabiliterende sykehus

- Delta på tverrfaglige møte (ukentlig eller ved behov)
 - Oralmotoriske øvelser (Talk Tools, IOPI?)
 - LSVT?, EMST?
 - Shaker øvelse
 - Hardsvelging
 - Svelgemanøver (Mendelsohns)
 - Skill-basert treningsprogram (MDTP, NMES)
 - Rådgivning /veiledning til dem rundt behandling og måltidsveiledning.
 - Vurdere henvise til lokal oppfølging ved behov.